

P r o g r a m

aplikativno - raziskovalne naloge "Napovedne funkcije"

I. Vsebina problema

Ekonomski pojavi izzivajo potrebo po njihovem merjenju in ugotavljanju zakonitosti, ki tem pojavom vladajo. Poznavanje pojava v preteklosti ni enostavna stvar, če gre za nalogo, kako se opreti na te informacije zato, da bi zgradili čim zanesljivejšo oceno oz. napoved tega, kako bo najverjetneje ta pojav potekal. Tako je n. pr. stopnja natančnosti kakor tudi metoda analitičnega zajemanja povpraševanja po nekem blagu v preteklosti lahko edina osnova za napoved pričakovanega povpraševanja v bodoče. Če smo pripravljeni na bodoči potek dogodkov tako, da je verjetnost, da se naša napoved uresniči, čim bliže eni, je obstoj napovedne funkcije lahko eden od bistvenih pripomočkov za zmanjševanje gospodarske škode, ki sicer nastane zaradi nepripravljenosti na bodoči potek dogodkov oz. pojava. Čim boljše poznavanje zakonitosti, ki delujejo, pa vnaša umirjenost pri akcijah, zlasti pa pri reakcijah na pojave v ekonomskem mehanizmu, bodisi v makro+ ali pa v mikrorazmerah. Hkrati se manjšajo tudi zakasnitve naših reakcij in akcij na pojave, ker jih že vnaprej pričakujemo. Matematično gledano, spada omenjena problematika med stabilnostne probleme.

Doslej znane metode regresije so več ali manj močno subjektivno pogojene, ker se običajno subjektivno določa tip regresije. Hkrati obstaja tudi nevarnost, da s takšnim načinom izravnavanja tudi zabrišemo sledi o periodičnosti pojava. V splošnem je treba dovoljevati tudi povsem patološke oblike trendov in ne samo tradicionalnih monotonih funkcij. Podobno najdemo zlasti v praksi zelo poenostavljene pojme o periodičnih komponentah samega pojava. Mnogo realneje je, če dopustimo celo vrsto možnih cikličnih gibanj; treba jih je le v pojavu odkriti. S takšno diferenciacijo ciklike je možno uravnavati

- operativne poslovne odločitve (naša reakcija na "šume" v pojavu,
- taktične odločitve (reakcija na kratkoročno cikliko znotraj n. pr. leta) in